

Quality Assessment

Ocena jakości audytu wewnętrznego

listopad, 2011 r.

Marcin Dobruk, CGAP
Wiceprezes SAW
IIA Polska

Kilka pytań

- Kto audytuje audytorów?
- Kto z Państwa był dotychczas poddawany zewnętrznemu QA lub SAIV?
- Kto z Państwa był częścią zespołu przeprowadzającego QA lub był walidatorem w procesie SAIV?
- Kto z Państwa planuje przeprowadzić QA lub SAIV?

Kilka pytań

- Kto z Państwa otrzymał ofertę dotyczącą przeprowadzenia QA lub SAIV?
- Dlaczego w Państwa jednostce QA lub SAIV nie została dotychczas przeprowadzona?
- Ile czasu może trwać QA lub SAIV?
- Ile może kosztować QA lub SAIV?

Od czego zacząć?

QA w Standardach IIA

- **1300**: Program zapewnienia i poprawy jakości **1 - PA**
- **1310**: Wymagania dotyczące programu zapewnienia i poprawy jakości **1 - PA**
- **1311**: Oceny wewnętrzne **1 - PA**
- **1312**: Oceny zewnętrzne **4 - PA** (w tym dwa nowe!)
- **1320**: Sprawozdawczość dotycząca programu zapewnienia i poprawy jakości
- **1321**: Użycie formuły „zgodny z Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego” (poprzednio 1330) **1 - PA**
- **1322**: Ujawnienie braku zgodności (poprzednio 1340)

Co to jest „jakość”?

- „Jakość jest istotą doskonałości w środowisku biznesowym”
- To „przekraczanie” oczekiwań interesariuszy
- To zapewnienie, że wartość jest dodawana do wszystkich obszarów AW, a sam AW przysparza wartości organizacji
- Coś jeszcze?

Czym jest QA?

- To proces oceny skuteczności i efektywności funkcji i roli AW w organizacji w ramach kompleksowego, jakościowego przeglądu
- Jest to ocena funkcji AW, a nie audytora jako takiego...
- To zapewnienie zgodności ze Standardami i innymi właściwymi dla organizacji politykami i procedurami (uofp?)

Kto jest odpowiedzialny za QA?

- Za jakość audytu w jednostce odpowiada – ZAW (i... organizacja?)
- ZAW musi raportować sprawy QA do zarządzających i KA
- Jeśli AW prowadzi usługodawca zewnętrzny, za ocenę jakości tego AW odpowiada również osoba, która negocjowała umowę po stronie Zamawiającego

Kto korzysta z QA?

- Sami audytorzy (ZAW i zespół)
- Interesariusze AW:
 - KJ/Zarząd/Rada nadzorcza/
 - KA
 - Kierownicy k.o. średni szczebel zarządzania
 - Pracownicy organizacji
 - „Regulatorzy”
- Inne podmioty? (kontrola/audyt zewnętrzny, opinia publiczna, ...)

SAIV

- Innym sposobem, aby spełnić wymagania MRZPZ jest dokonanie samooceny z niezależną weryfikacją (walidacją). Proces SAIV obejmuje dokonanie rygorystycznej samooceny działalności AW, a następnie dokonanie przeglądu przez walidatora. Walidator może zgodzić się z samooceną w formie opinii, lub napisać osobną opinię na temat wyników procesu.
- Korzyść QA vs. SAIV – mniejsze koszty (?)
- Jeśli nie ma budżetu dla pełnej zewnętrznej oceny, aby utrzymać zgodność ze Standardami, można rozważyć SAIV lub przegląd partnerski
- Przykład: można rozważyć SAIV dla pierwszej oceny, a następnie za 2–3 lata zewnętrzny QA

Kto przeprowadza QA lub SAIV?

<http://www.cloudmarketinglab.com/blog/customers/five-stupid-ways-to-kill-a-business/attachment/costume-grim-reaper-clipart/>

Co z tą oceną MF?

- W opinii MF pracownicy spełniają wymogi kompetencyjne, określone w tym zakresie w interpretacji do standardu 1312 *Oceny zewnętrzne*, tj. posiadają odpowiednie kompetencje (doświadczenie i kwalifikacje) w zakresie profesjonalnej praktyki AW oraz kompetencje (doświadczenie i kwalifikacje) w zakresie przeprowadzania zewnętrznej oceny AW.
- Dodatkowo w opinii MF pracownicy Ci są niezależni od badanych jednostek oraz komórek audytu.
- W ocenie MF wątpliwości w zakresie niezależności zespołu oceniającego względem badanych jednostek i komórek audytu mogą się pojawić tylko i wyłącznie w przypadku realizowania czynności w jednostkach w dziale *Finanse publiczne*.

<http://www.mf.gov.pl/dokument.php?const=7&dzial=1462&id=205543&typ=news>

Co z tą oceną MF?

Kilka dodatkowych kwestii:

- Zakres oceny MF vs. Metodyka IIA (Manual)
- Raport Benchmarkingowy MF
- Model IA – CM w sektorze publicznym – Zarys modelu
- Wytyczne MF do samooceny

„Korzyści” QA

- Główna (?!) korzyść z QA to możliwość używania formuły: *zgodny z Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego*.
- To m.in. próba odpowiedzi na pytania: czy można coś zrobić lepiej? Czy można czegoś zrobić więcej? Czy „uzyskano najlepsze rezultaty z danych nakładów”? Czy można wykorzystać dobre praktyki? Czy można poprawić wizerunek, wiarygodność i pozycję AW w organizacji? Czy są przestrzegane MRZPZ? Czy AW w jednostce nadąża za zmieniającym się otoczeniem? Czy jestem profesjonalistą?

Korzyści (nazbyt patetyczne?), wg IIA to m.in.:
Determinacja w byciu najlepszym
Sukces indywidualny i całej organizacji
Krok w rozwoju zawodowym
„Duma”, że się jest AW

„Korzyści” QA, cd.

- Diagnoza aktualnego stanu "Zgodności ze Standardami" AW w jednostce
- Zapewnienie zgodności z normami
- Identyfikacja słabości AW
- Budowa zaufania interesariuszy do AW
- Potwierdzenie (?), że KJ i KA również zależy na sukcesie organizacji, kontroli zarządczej, osiąganiu celów itp.
- Identyfikacja kluczowych oczekiwań interesariuszy
- „Wysłuchanie” opinii interesariuszy przez audytora (eksperta)
- „Wysłuchanie” audytora przez audytora

„Korzyści” QA, cd.

- Bezpieczne (?) wykorzystywanie wyników AW, podlegającego QA przez kontrolę/audyt zewnętrzny
- Wykorzystanie rekomendacji
- Wykorzystanie benchmarkingu i identyfikacja dobrych praktyk
- Wykorzystanie autorytetu ekspertów, ich niezależności i możliwości podpatrywania ich pracy „za darmo”(?)
- Wewnętrzna osobista i zawodowa promocja AW (wzmocnienia wiarygodności)
- Dodatkowy kanał informacyjny do KJ i KA
- Element ciągłego doskonalenia
- Element nadzoru nad AW ze strony KJ i KA

„Trudności” i „Koszty” QA

- Sankcją za nieprzeprowadzenie QA w ciągu 5 lat – jest brak możliwości stosowania „formuły” w dokumentach (raporty, Karta)... I co z tego?
- KJ/AW świadomie ignoruje wymóg QA – „Kto się tym przejmuje”?
- KJ/AW jest nieświadomy wymogów QA

„Trudności” i „Koszty” QA

- Niektóre jednostki nie mają wymogu QA (istnieją krócej niż 5 lat) vide termin ogłoszenia standardów przez MF – 30.06.2006 r. + 5 lat.
- Zlecenie QA to zużycie czasu i pieniędzy
- Zlecenie QA to „pokazanie swoich słabości”
- To poddanie się audytorów audytowi (inspekcji/kontroli) przez innych audytorów... a przecież jestem lepszy od...
- Inne?

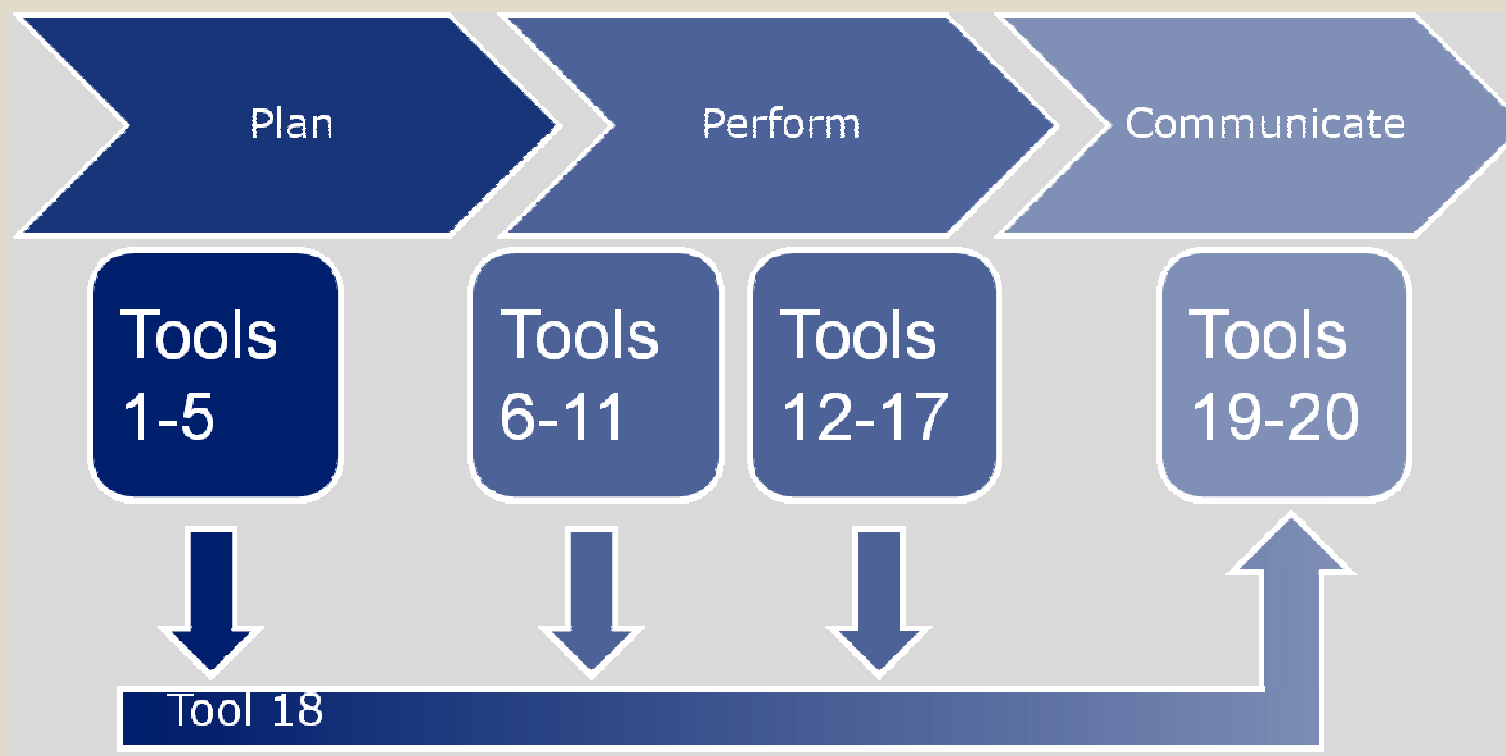
Proces i narzędzia QA/SAIV

- **Quality Assessment Manual 6th Edition (2009).**
For the internal audit activity

Publikacja została podzielona następująco:

- Rozdział 1: Zmieniające się otoczenie audytu
- Rozdział 2: Pełna zewnętrzna QA
- Rozdział 3: Samoocena z niezależną validacją (SAIV)
- Rozdział 4: Wewnętrzne oceny jakości
- Rozdział 5: Przegląd narzędzi
- Załączniki A-D: Narzędzia

Proces i narzędzia QA/SAIV

Proces i narzędzia QA/SAIV

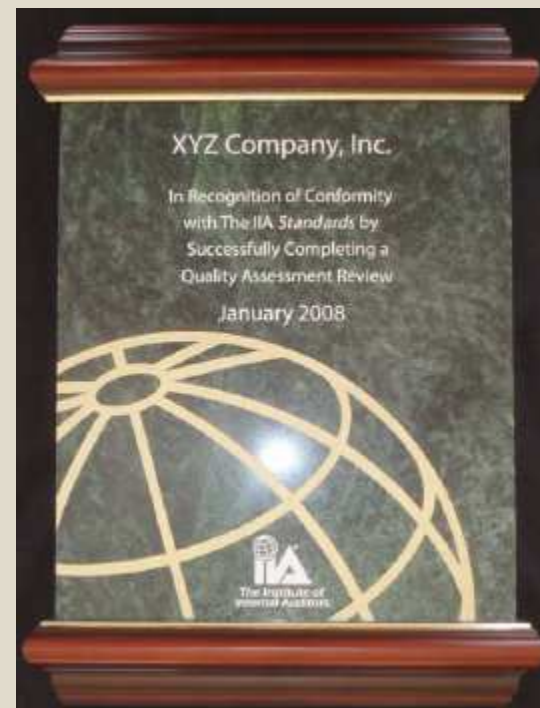
Nr standardu	IIA standard	GZ	CZ	NZ
1000	Cel, uprawnienia i odpowiedzialność Cel, uprawnienia i odpowiedzialność audytu wewnętrznego muszą być zgodne z Definicją audytu wewnętrznego, Kodeksem etyki i Standardami oraz formalnie określone w karcie audytu wewnętrznego. ZA musi okresowo przeglądać i w razie potrzeby aktualizować kartę audytu wewnętrznego. Musi też przedstawiać ją do zatwierdzenia kierownictwu wyższego szczebla i radzie.	X		
1100	Niezależność i obiektywizm Audyt wewnętrzny musi być niezależny, a audytorzy wewnętrzni obiektywni.			X
1200	Biegłość i należyta staranność zawodowa Zadania muszą być wykonywane z biegłością i należytą starannością zawodową.	X		
1300	Program zapewnienia i poprawy jakości ZA musi opracować i realizować program zapewnienia i poprawy jakości, obejmujący wszystkie aspekty działalności audytu wewnętrznego.		X	
2000	Zarządzanie audytem wewnętrznym ZA musi skutecznie zarządzać audytem wewnętrznym, tak aby zapewnić przysporzenie organizacji wartości dodanej.		X	
2100	Charakter pracy Stosując systematyczne i uporządkowane podejście, audyt wewnętrzny musi dokonywać oceny i przyczyniać się do usprawniania procesów: ładu organizacyjnego, zarządzania ryzykiem i kontroli.	X		
2200	Planowanie zadania Audytorzy wewnętrzni muszą opracować i udokumentować plan (program) każdego zadania, obejmujący cele i zakres zadania, czas potrzebny do jego realizacji oraz niezbędne zasoby.	X		
2300	Wykonywanie zadania Audytorzy wewnętrzni muszą zbierać, analizować, oceniać i dokumentować informacje wystarczające do osiągnięcia celów zadania.	X		
2400	Informowanie o wynikach Audytorzy wewnętrzni muszą informować o wynikach realizowanych zadań.		X	
2500	Monitorowanie postępów ZA musi stworzyć i zapewnić działanie systemu monitorowania wyników audytu przekazanych kierownictwu.	X		
2600	Decyzja w sprawie akceptacji ryzyka przez kierownictwo Jeżeli zdaniem ZA kierownictwo wyższego szczebla przyjęło poziom ryzyka rezydualnego, który może być nie do zaakceptowania dla organizacji, musi omówić te kwestie z kierownictwem wyższego szczebla. Jeżeli decyzja dotycząca ryzyka rezydualnego nie zostanie zmieniona, ZA musi przekazać sprawę do decyzji rady.	X		

„Uznanie”

- Organizacje, które przeszły zewnętrzną ocenę jakości zakończoną uzyskaniem opinii o „Generalnej zgodności” mogą otrzymać np... tablicę

Przykład otrzymanej niedawno oferty na QA:

Opłata obejmuje koszt wydania certyfikatu potwierdzającego przeprowadzenie zewnętrznego QA zgodnego ze Standardami IIA (na życzenie klienta, certyfikat może być wydany w formie ozdobnej)

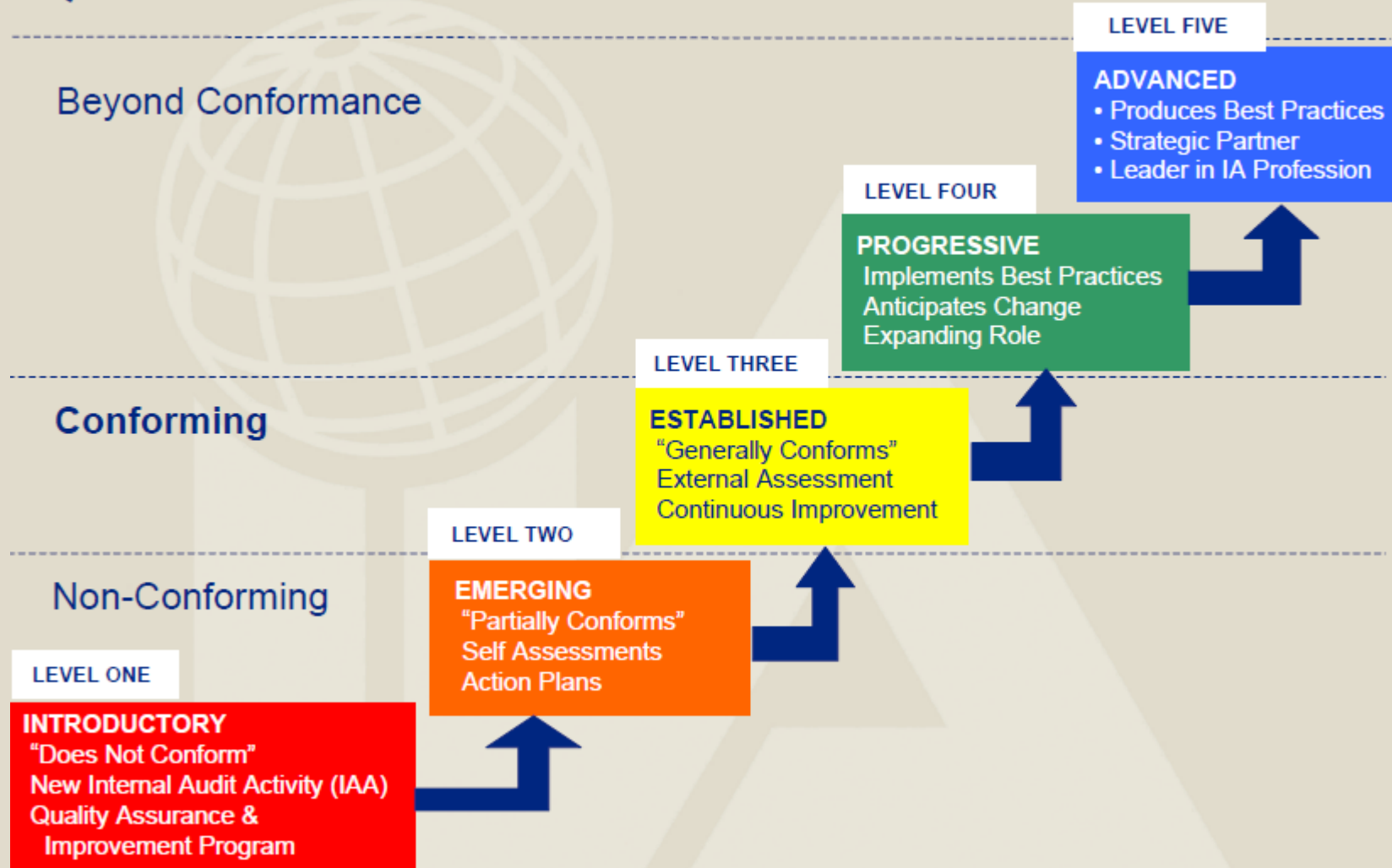

„Path to Quality”

- Po co tworzyć „ścieżkę do jakości”?
- IIA wymienia 5 poziomów dojrzałości KAW dotyczącej jakości:
 - Poziom 1: Wprowadzający
 - Poziom 2: Wschodzący
 - Poziom 3: Ugruntowany
 - Poziom 4: Progresywny
 - Poziom 5: Zaawansowany

<http://www.theiia.org/guidance/quality/the-external-quality-assessment-process/path-to-quality/?search=quality%20capability%20maturity%20model>

QUALITY CAPABILITY MATURITY MODEL

Źródła info. wykorzystane w prezentacji

- www.theiia.org/Quality – tu kilka ppt, broszur i FAQ
- <http://www.theiia.org/guidance/quality/the-external-quality-assessment-process/path-to-quality/>
- <http://www.mf.gov.pl/index.php?const=7&dzial=1462&wysw=14&sub=sub4> – strona Ministerstwa Finansów, tu m.in. zakładka *Ocena audytu wewnętrznego* oraz dokument Raport Benchmarkingowy
- **Quality Assessment Manual 6th Edition (2009). For the internal audit activity** – tu omówienie procesu oraz przedstawienie narzędzi
- **Seminaria/Spotkania dotyczące QA organizowane przez IIA Polska**
- **Szkolenia QA organizowane przez IIA PL**
- **Quality Assurance Review: What Internal Auditing Standards Require ; IIA Austin Chapter February 24, 2009 David J. MacCabe, CIA, CGAP, MPAA Internal Audit Consultant** – ppt
- **Who Audits the Auditors? The value of Internal and External Quality Assessments** - ppt

Dziękuję za uwagę

Marcin Dobruk, CGAP

(prezentacja wyraża prywatne poglądy autora)

mdobruk@gmail.com

<http://www.iaa.org.pl>

<http://www.theiaa.org>